

№ 4 ТӘЖІРИБЕЛІК ЖҰМЫС

Тақырыбы: JavaScript ДЕРЕКТЕР ТҮРЛЕРІ ЖӘНЕ ОПЕРАТОРЛАРМЕН ЖҰМЫС

Web-бетте JavaScript кодын орналастыру технологиясы. Бағдарламалық код HTML-бетте орналастырылады. JavaScript функционалдық қолданудың бес жолын қарастырайық:

1. *HTML-құжат ішінде кодты орналастыру.* JavaScript кодын <HEAD> ...< / HEAD> контейнерінің ішінде және <BODY> ... </BODY> құжат денесінде орналастыруға болады. Код құжаттың атауында SCRIPT тегтерінің ішінде орналастырылады. «Javascript оқимыз» деген жазуы бар терезені шығару мысалы.

```
<body>  
<script type="text/javascript">  
Alert ("JavaScript оқимыз");  
<\script>  
<\body>
```

2. *Js кеңейтімі бар сыртқы файлға орналастыру.* Бағдарлама сценарийін js кеңейтімі бар жеке мәтіндік файл арқылы орналастыруға болады. Скрипттердің сыртқы файлын қосу src параметрімен script тегімен жүзеге асырылады, оның мәні URL немесе сценарийі бар файлдың салыстырмалы адресі болып табылады. Мысалы:

```
<SCRIPT type="text/javascript" src="файл_аты">.
```

3. *Гипермәтіндік сілтеме (URL схемасы).* URL схемасы (Uniform Resource Locator). Web әрбір ақпараттық ресурсы өзінің бірегей URL адресіне ие. URL адресін контейнердің HREF атрибутында көрсетеді, ал контейнердің SRC атрибутында IMG, контейнердің ACTION атрибутында FORM көрсетеді.

```
<A HREF="JavaScript: код бағдарлама"> ... </A>  
<FROM ACTION="JavaScript: код бағдарлама"...> ... </FROM>
```

4. *Оқиганы өңдеуші (handler).* JavaScript сценарийлері белгілі бір оқиғамен орындалады. Оқиға пайдаланушының кез келген әрекеттері болып табылады, мысалы, тінтуірді басы (click), көрсеткішті элементке салу (mouseover), көрсеткішті элементтен тыс жылжыту (mouseout), тінтуір жүгіргісін бет элементіне қатысты жылжыту, пішін өрісінің мәнін өзгерту (change),

пайдаланушының пішін деректерін жіберу түймесін (submit) басу немесе браузердің ішкі оқиғалары, мысалы, бетті жүктеу (load).

Мысал: пернені басқан кезде «Рахмет!» мәтінімен ескерту терезесі шығады.

```
<input type = "button" value="Басыңыз" onClick="alert('Рахмет')"/>
```

JavaScript көмегімен document.write әдісі жолды браузер терезесіне шығарыңыз: *Қалың қалай?* (сөздер арасындағы бос орындармен). Бұл үшін мыналар қажет:

1) str1, str2, str3 атаулары бар var кілт сөзін пайдаланып 3 айнымалы жасау.

2) Айнымалыға str1 'Қалай', str2 – 'сенің ', str3 – 'істі?'- х жолдар (str1, str2, str3) деген фразаны беру.

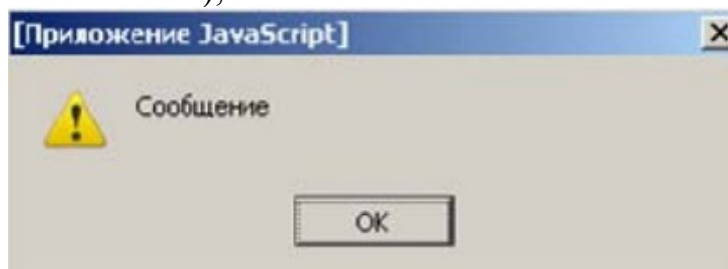
JavaScript-те пайдаланушыға диалог терезелерін шығаруға мүмкіндік беретін 3 әдіс іске асырылған:

- alert
- confirm
- prompt

Әрбір әдісті толығырақ қарастырайық.

Alert (жол). Alert әдісі хабарлама мәтіні мен жалғыз «Ок» батырмасы бар қарапайым диалогтық терезені шығару үшін қолданылады. Осы функцияны шақыру форматы:

```
alert («Хабарлама мәтіні»);
```


Alert әдісін пайдалану

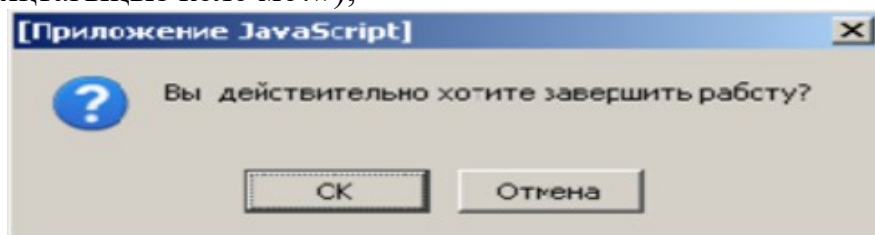
<http://labs.org.ru/javascript-2/>

Confirm. Confirm функциясы пайдаланушыға хабарлама мәтіні мен «Ок» және «Cancel» батырмалары бар диалогтық терезені шығаруға мүмкіндік береді. Пайдаланушы таңдау жасауға тиіс жағдайларда қолданылады. Осы функцияны шақыру форматы:

```
var result=confirm («Сұрақ мәтіні»);  
if(result) {  
/* әрекеттер */}
```

Confirm функциясы пайдаланушының «Ок» true мәніне, «Cancel» - false мәніне сәйкес келетін батырманы басуына байланысты логикалық мәнді қайтарады. Әдетте, жұмыс нәтижесі жоғарыда мысалда көрсетілгендей, одан

әрі талдау үшін айнымалы функцияны береді. Confirm («Сіз шынымен жұмысты аяқтағыңыз келе ме?»);

Confirm әдісін пайдалану
<http://labs.org.ru/javascript-2/>

Prompt.

Prompt функциясы пайдаланушыға деректерді енгізуге сұрау тілқатысу терезесін шығаруға мүмкіндік береді. Пайдаланушы мәтін жолын енгізетін жағдайларда қолданылады. Осы функцияны шақыру форматы:

Айнымалыны хабарландыру.

```
var str=prompt («Деректерді енгізу сұранысы», әдепкі қалпы бойынша мән);
```

Prompt функциясы жол түрінің нәтижесін қайтаратынын есте сақтау қажет. Сондықтан, оны арифметикалық өрнектерде пайдаланбас бұрын, түрлерді сандық түрге түрлендіруді орындау қажет. Мұны келесі мүмкіндіктермен жасауға болады:

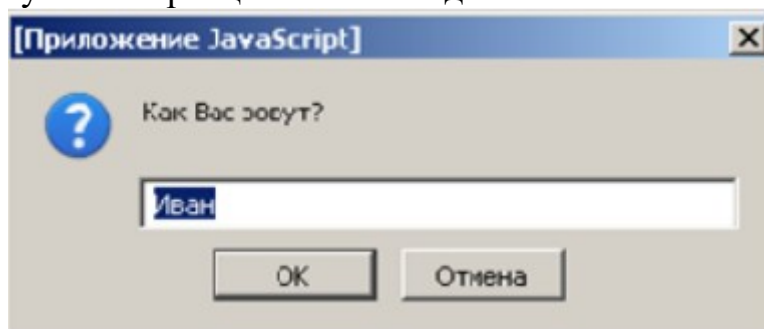
– parseInt («жол») - жолды бүтін санға түрлендіреді;

– parseFloat («жол») - жолды өзгермелі нүктемен санға түрлендіреді.

Пайдаланушымен өзара іс-қимылды іске асыру үшін жоғарыда сипатталған барлық үш әдіс қолданылатын кешенді мысалды қарастырайық. Сандық мәнді енгізу үшін prompt әдісі parseInt функциясымен біріктірілімде қолданылатынын ескеріңіз. Мысал:

```
prompt («Атыңыз кім?», «Иван»);
```

Prompt әдісі екі аргументті қабылдайды: біріншісі модальды терезеде қарапайым жол ретінде шығады; екіншісі - енгізу үшін мәтін өрісіндегі әдепкі мән. Екі аргумент тырнақшаға жазылады.

Prompt әдісін қолдану мысалының нәтижесі
<http://labs.org.ru/javascript-2/>

Мысал: Егер айнымалы $a > 1$ болса, «*a* 1-ден артық» модальды терезеге шығарыңыз, әйтпесе «*a* 1-ден артық емес» терезені шығарыңыз

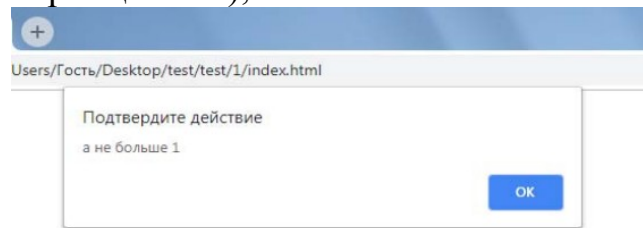
```
var a=1;
```

```
if (a>1)
```

```
    alert («a 1-ден артық»);
```

else

alert («a 1-ден артық емес»);

If операторын пайдалану мысалының нәтижесі